

Sygn. akt III Ko 379/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSO Wiesław Żywolewski

Protokolant Dominika Zaborowska

przy udziale prokuratora Sławomira Małachowskiego

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2021r.

sprawy z wniosku **A. W. (1) s. M., urodz. (...) w msc. W. W. (1)**

o zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie o sygn. akt (...) Prokuratury Okręgowej w Łomży

na podstawie art. 552 § 4 k.p.k.

I. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz A. W. (1) kwotę 14.000 zł (czternaście tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia;

II. Wniosek w pozostałym zakresie oddala;

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz A. W. (1) kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV. Kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

SSO Wiesław Żywolewski

UZASADNIENIE

Formularz UWO	Sygnatura akt	III Ko 379/20	
1. WNIOSKODAWCA			
A. W. (1)			
1. ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA			

1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki	
1.	brak żądania		
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki	
1.	15.000 zł	nie wnoszono	
2.	z tytułu niesłusznego tymczasowego aresztowania w sprawie o sygn. akt (...) Prokuratury Okręgowej w Ł. w okresie od 5 listopada 2003r. do 16 stycznia 2004r. , w związku z treścią orzeczenia wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12.012.2017r. w sprawie o sygn. XVIII K 11/16, którym doszło do umorzenia postępowania karnego wobec A. W. (1) - na podstawie art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k.		
3.	Inne		
1.	wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego z tytułu ustanowienia pełnomocnika		
1.Ustalenie faktów			
0.1.Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty

3.1.1.	A. W. (1) został zatrzymany w dniu 5.11.2003r. Zatrzymanie miało miejsce w jego domu, gdzie o godz. 6:00 przybyli funkcjonariusze (...) w cywilnych strojach i przewieźli go na przesłuchanie do budynku prokuratury w Ł.. postanowieniem Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 07.11.2003r. (sygn. Ko1 301/03) wobec A. W. (1) zastosowano tymczasowe aresztowanie do sprawy o sygn. akt (...) Prokuratury Okręgowej wŁ.. A. W. (1) został przewieziony do Aresztu Śledczego w B.. początkowo przebywał w celi przejściowej (przez 48 godzin), po czym przeniesiono go do celi wieloosobowej, gdzie przebywało 5-6 osób. A. W. (1) był bardzo zdenerwowany tymczasowym aresztowaniem, przeżywał ogromny stres, przez okres około tygodnia nie był w stanie normalnie przyjmować pokarmu. Żona A. W. (1) - B. W. uzyskała możliwość widzenia z mężem w warunkach aresztu (przy stoliku, w obecności strażnika) w dniu 18.12.2003r.	protokół zatrzymania z dnia 5.11.2003r.	39

Postanowieniem z dnia 23.12.2003r. Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem (sygn. Ko1 103/03) zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 08.01.2004r stosowanie tymczasowego aresztowania przedłużono z zastrzeżeniem zmiany tego środka z chwilą złożenia przez podejrzanego poręczenia majątkowego w kwocie 100.000.

W dniu 15.01.2004r. doszło do przyjęcia wpłaconego poręczenia majątkowego dot. A. W. (1)

Postanowieniem z dnia 15.01.2004r. prokuratora Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej w Ł. uchylono środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania wobec A. W. (1).

W dniu 16.01.2004r. A. W. (1) został zwolniony z Aresztu Śledczego w B..

Akt oskarżenia Prokuratury Okręgowej w Ł. w sprawie dot. m.in. A. W. (1) został złożony do Sądu Okręgowego w Warszawie po 31.01.2009r.

prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12.12.2017r. w sprawie o sygn. XVIII K 11/16, doszło do umorzenia postępowania karnego

	wobec A. W. (1) - na podstawie art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k.	
postanowienie Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 7.11.2003r. i postanowienie SO w Łomży z dnia 17.11.2003r.	48,51	
postanowienie Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem z dnia 23.12.2003r. i postanowienie SO w Łomży z dnia 08.01.2004r.	58-60	
protokół przyjęcia poręczenia majątkowego z dnia 15.01.2004r.	63	
postanowienie o uchyleniu środka zapobiegawczego z dnia 15.01.2004r.	64-65	
zawiadomienie o zwolnieniu ze sprawy z dnia 16.01.2004r.	75	
wyjaśnienia A. W. (1)	185v-186	
zarządzenie z dnia 17.12.2003r. - zgoda na widzenie	56	
kopia aktu oskarżenia dot. m.in. A. W. (1)	83-113	
wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12.012.2017r. oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w	120-138, 139-167	

Warszawie z dn. 21.12.2018r.			
0.1.Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.2.1.			
1.ocena DOWODÓW			
0.1.Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
3.1.1	protokół zatrzymania z dnia 5.11.2003r.	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości i nie były kwestionowane przez strony	
postanowienie Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 7.11.2003r. i postanowienie SO w Łomży z dnia 17.11.2003r.	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości, nie były kwestionowane przez strony		
postanowienie Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem z dnia 23.12.2003r. i	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie),		

postanowienie SO w Łomży z dnia 08.01.2004r.	w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości, nie były kwestionowane przez strony	
protokół przyjęcia poręczenia majątkowego z dnia 15.01.2004r.	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości i nie były kwestionowane przez strony	
postanowienie o uchyleniu środka zapobiegawczego z dnia 15.01.2004r.	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości, nie były kwestionowane przez strony	
zawiadomienie o zwolnieniu ze sprawy z dnia 16.01.2004r.	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości, i nie były kwestionowane przez strony	
wyjaśnienia A. W. (1)	wyjaśnienia wnioskodawcy A. W. (1) są jednoznaczne, spójne, logiczne i korespondują ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją, należy je	

	uznać za szczere i w pełni wiarygodne	
zarządzenie z dnia 17.12.2003r. - zgoda na widzenie	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości, nie były kwestionowane przez strony	
kopia aktu oskarżenia dot. m.in. A. W. (1)	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść orzeczeń dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości, nie były kwestionowane przez strony	
wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12.012.2017r. oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dn. 21.12.2018r.	Zgromadzone w wskazanej sprawie dokumenty (głównie z akt. XVIII K 11/16 SO w Warszawie), w tym treść wyroku dot. A. W. (1) są jednoznaczne w swojej treści, nie budzą żadnych wątpliwości i nie były kwestionowane przez strony	
<i>o.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		

Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
1.PODSTAWA PRAWNA			
Oszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
1.	wnioskodawca nie składał roszczenia o odszkodowanie		
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
1.	14.000 zł	nie wnoszono o zasądzenie odsetek	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
podstawą zasądzenia zadośćuczynienia jest treść art. 552 § 4 k.p.k. W ugruntowanych orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że użyte w przepisie art. 552 § 4 sformułowanie „niewątpliwie niesłuszne” odnośnie do tymczasowego aresztowania obejmuje także taką sytuację, gdy z uwagi na			

rodzaj prawomocnego rozstrzygnięcia kończącego postępowanie (orzeczenie: uniewinniające czy umarzające postępowanie) stosowanie tego środka przymusu było niezasadne. Wówczas ocena słuszności stosowania tymczasowego aresztowania dokonywana jest z perspektywy tego rozstrzygnięcia.

W doktrynie procesu karnego (ale i w niektórych orzeczeniach) wyraża się też przekonanie, że tymczasowe aresztowanie w rozumieniu przepisu art. 552 § 4 będzie niewątpliwie niesłuszne wtedy, gdy – pomimo przypisania winy i sprawstwa – wobec oskarżonego nie została orzeczona bezwzględna kara pozbawienia wolności, ale np. kara łagodniejsza aniżeli kara pozbawienia wolności.

Odpowiedzialność Skarbu Państwa może zostać wyłączona, gdy okoliczności konkretnej sprawy wskazują, że co prawda z uwagi na ostateczne rozstrzygnięcie tymczasowe aresztowanie było niesłuszne, ale stosowanie tego środka zapobiegawczego było konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Chodzi tu o ocenę zachowania się oskarżonego w

toku procesu, które może świadczyć o celowym utrudnianiu jego przebiegu, np. ukrywanie się, uporczywe niestawianie się na wezwania lub utrudnianie postępowania w inny bezprawny sposób. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zaistniała wobec A. W. (1), nie doszło do takiego zawinionego zachowania z jego strony.

w ocenie Sądu w chwili stosowania tymczasowego aresztowania brak podstaw do realnej prognozy, iż w stosunku do podejrzanego będzie orzeczona kara pozbawienia wolności - bezwzględna (bez warunkowego zawieszenia jej wykonania), zatem tymczasowe aresztowanie było oczywiście niesłuszne.

Prawomocnym rozstrzygnięciem, które zapadło wobec A. W. (1), tj. wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12.12.2017r. w sprawie o sygn. XVIII K 11/16, doszło do uznania, że swoim zachowaniem wypełnił znamiona nieumyślnego występku z art 296 § 4 k.k. (zagrożonego karą pozbawienia wolności do lat 3) i doszło do umorzenia postępowania karnego wobec A. W. (1) - na podstawie art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k.

Wobec takiej treści prawomocnego rozstrzygnięcia, nie ulega wątpliwości, że wobec takiej, a nie innej treści, ostatecznego orzeczenia, stosowanie wobec wnioskodawcy tymczasowego aresztowania było oczywiście niesłuszne (mimo przypisania mu sprawstwa).			
Inne			
3.	1.	240 złotych	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
art. 554 § 4 k.p.k. oraz § 11 ust. 6 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016r. poz. 1800 z późn.zm.)			
1.ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA			
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia			
Oszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	

1.	nie zgłaszano takiego żądania		
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
1.	Odnosnie poniesionej przez wnioskodawcę krzywdy i związanego z tym zadośćuczynienia na wstępie wspomnieć należy, iż zadośćuczynienie obejmuje rekompensatę za szkodę niematerialną wynikłą z pozbawienia wolności. Stanowią ją negatywne przeżycia psychiczne wiążące się nie tylko z faktem pozbawienia wolności, ale również z tym, w jakich okolicznościach doszło do pozbawienia wolności, w jaki sposób osoba była traktowana podczas odizolowania. Zadośćuczynienie ma funkcję kompensacyjną i zasądzona suma zadośćuczynienia nie ma na celu usunięcia szkody niemajątkowej, a jedynie ma stanowić rekompensatę dla pokrzywdzonego, która choć częściowo złagodzi jego cierpienia. Zadośćuczynienie ma wobec niewspółmierności szkody niemajątkowej zrównoważyć negatywne przeżycia pokrzywdzonego. Określając wysokość zadośćuczynienia, bierze	nie zgłaszano roszczenia o odsetki	

się pod uwagę nie tylko czas trwania pozbawienia wolności, ale także stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie tego najsurowszego środka dyscyplinującego, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające (uczucie przykrości, utrata dobrego imienia), konieczność poddania się rygorom związanym ze stosowaniem procedury zatrzymania, jak również ewentualny ostracyzm środowiskowy i nieprzychylnie reakcje po zwolnieniu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2008 r., w sprawie o sygn. akt II AKa 46/08, KZS 2008/6/48, Prok. i Pr.-wkł. 2009/2/40, Lex nr 452605).

Niewątpliwie pozbawienie wolności A. W. (1) spowodowało u niego negatywne przeżycia, wzbudziło niepokój i strach. Ograniczenie kontaktów z rodziną (szczególnie w okresie świąteczno - noworocznym) z pewnością potęgowało niepewność jutra i odbiło się negatywnie na późniejszych rodzinnych. Należy mieć jednak na uwadze, że żądana kwota zadośćuczynienia nie może być wygórowana. Okoliczności, na które wskazywał wnioskodawca w swoich wyjaśnieniach, nie były szczególne

- odnosiły się do okoliczności zatrzymania, typowych warunków sanitarnych, żywieniowych, społecznych, panujących w areszcie śledczym. Nie wskazywał on szczególnych wydarzeń, które mogłyby wpływać na podwyższenie doznanych przez niego cierpień, niż zwykle, związane z izolacją (chodzi o nadzwyczajne, traumatyczne wydarzenia).

Wnioskodawca wskazywał na przeżywany wysoki stres, nie spożywanie pokarmów przez okres około tygodnia, pogorszenie samopoczucia, zdrowia psychicznego (nie związanego z koniecznością korzystania z leczenia specjalistycznego).

Wnioskodawca nie uskarżał się na nieprzychylnie traktowanie ze strony personelu więziennego, czy współwięźniów. Zatem Sąd oceniał warunki w jakich znajdował się wnioskodawca w okresie 5.11.2003r- 16.01.2004r. oraz cierpienia fizyczne i moralne związane z tą izolacją.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że zasądzona kwota 14.000 zł zadośćuczynienia jest odpowiednia do subiektywnego poczucia krzywdy i wywołanego u wnioskodawcy stresu

związanego z izolacją oraz pozostaje odpowiednia do warunków życia społeczeństwa. Została ona także określona w oparciu o kryterium pomocnicze, jakim była przeciętna wysokość wynagrodzenia. W pozostałym zakresie, żądana przez wnioskodawcę kwota jest nieco zawyżona i nieuzasadniona, w związku z czym Sąd oddalił żądanie w zakresie zasądzenia świadczenia ponad orzeczoną sumę.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż zadośćuczynienie nie może osiągać wartości nadmiernej w stosunku do doznanej krzywdy oraz musi być utrzymane w rozsądnych granicach i dostosowane do majątkowych stosunków panujących w społeczeństwie. Uzasadnia to miarkowanie zadośćuczynienia w oparciu o kryteria obiektywne, związane z przyjętymi w społeczeństwie ocenami (wyrok SA w Gdańsku z dnia 13.02.2013 r., II AKa 25/13, wyrok SA w Lublinie z dnia 29.03.2012 r., II AKa 21/12, czy też wyrok SA w Rzeszowie z dnia 31.01.2013 r., II AKa 3/13).

Inne

3.	1.	zasądzona stosowną kwotę związaną z ustanowieniem w sprawie pełnomocnika z wyboru	
1.Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
1.Koszty procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
IV.	o kosztach orzeczono na zasadzie art. 554 § 4 k.p.k.		
1.PODPIS			
SSO Wiesław Żywolewski			